

Brusel 31. října 2023  
(OR. en)

14702/23

EDUC 404  
GENDER 195  
JEUN 248  
EMPL 513  
DIGIT 236  
SOC 723

## POZNÁMKA

---

|             |                                                                                                                                        |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Odesílatel: | Generální sekretariát Rady                                                                                                             |
| Příjemce:   | Výbor stálých zástupců / Rada                                                                                                          |
| Předmět:    | Přilákat talentované ženy do oborů přírodních věd, technologií, inženýrství, umění a matematiky (STEAM)<br>– <i>politická rozprava</i> |

---

Na základě konzultace s Výborem pro vzdělávání vypracovalo předsednictví přiloženou informativní poznámku, jež poslouží jako základ pro politickou rozpravu, která proběhne na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konajícím se dne 23. listopadu 2023.

**Přilákat talentované ženy do oborů přírodních věd, technologií, inženýrství, umění  
a matematiky (STEAM)**

*Informativní poznámka předsednictví*

Technologická transformace je jedním z hlavních prvků hospodářského a sociálního pokroku Evropské unie (EU) i celého světa. Zároveň se zdá, že jedním z faktorů, jež budou mít v budoucnosti, která již začíná být realitou, mimořádný dopad, je i rozvoj umělé inteligence. V důsledku tohoto vývoje roste poptávka po odbornících s profilem v oblasti STEAM<sup>1</sup> jak ze strany výrobního odvětví, tak i na trhu práce. Systémy vzdělávání a odborné přípravy jsou povinny na tuto poptávku reagovat. Máme-li překonat budoucí výzvy, bude nutné stimulovat talent všech našich mladých lidí. Značný počet mladých lidí – zejména dívek a mladých žen – však nadále volí takovou odbornou přípravu, která není zaměřena na oblast vědy a techniky.

---

<sup>1</sup> Jak je uvedeno v názvu, STEAM je zkratka pro vědu, techniku, inženýrství, umění a matematiku. Písmeno A zahrnuje v tomto dokumentu umění, inovace a kreativitu, přičemž je sledována holističtější vize univerzity Rhode Island School of Design z roku 2010, v níž je kreativita považována za jeden z klíčových faktorů rozvoje zvědavosti, inovací a hledání různých řešení.

Z nejnovějších statistik vyplývá, že ve vzdělávání přetrvávají genderové stereotypy<sup>2</sup>. Například ve členských státech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)<sup>3</sup> počet žen s terciárním vzděláním výrazně vzrostl, přičemž ve většině těchto zemí již představují většinu. Podíl žen v oborech souvisejících se vzděláváním (80 %), zdravím (80 %) a sociálními vědami (70 %) zůstává od roku 2005 relativně stabilní. Podíl inženýrek se však mezi lety 2005 a 2020 téměř nezměnil a zůstal na úrovni přibližně 25 %. Nejvíce znepokojivá je ale skutečnost, že podíl absolventek v oborech souvisejících s IKT klesl o tři procentní body a dnes představují pouze 20 % z celkového počtu.

Má-li se snížit rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů, je třeba odstranit nerovnováhu mezi studenty a studentkami v jednotlivých oborech STEAM. Tato situace je o to komplikovanější, že u „mladých žen je také větší pravděpodobnost než u mladých mužů, že se stanou neaktivními kvůli pečovatelským povinnostem, jako je péče o děti nebo závislé dospělé, či jiným osobním či rodinným povinnostem“<sup>4</sup>. Rada proto doporučuje členským státům „přizpůsobit nabídky zaměstnání příslušným zásadám evropského pilíře sociálních práv a zajistit ve všech oblastech rovnost zacházení a příležitostí pro ženy a muže“.

---

<sup>2</sup> Brussino, O. a McBrien, J. (2022), *Gender stereotypes in education: Policies and practices to address gender stereotyping across OECD education systems (Genderové stereotypy ve vzdělávání: politiky a postupy uplatňované za účelem řešení genderových stereotypů napříč vzdělávacími systémy OECD)*, OECD Education Working Papers, No. 271, OECD Publishing, Paříž.

<sup>3</sup> Encinas-Martín, M. a Cherian, M. (2023), *Gender, Education and Skills: The Persistence of Gender Gaps in Education and Skills (Gender, vzdělávání a dovednosti: přetrvávající genderové rozdíly ve vzdělávání a dovednostech)* OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paříž.

<sup>4</sup> Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi (Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1).

Rovnost, začlenění a propagace povolání v oborech STEAM mají pro Radu EU klíčový význam. A proto „inkluzivní vzdělávání a odborná příprava rovněž znamenají rozvoj přístupů zohledňujících genderovou rovnost v procesech učení i v rámci institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu a odmítání a odstraňování genderových stereotypů, zejména těch, které omezují volbu studijních oborů ze strany chlapců a dívek“<sup>5</sup>.

V současné době je velmi obtížné reagovat na poptávku výrobního odvětví po odbornících v oblasti STEAM. Ve všech zemích je zapotřebí více osob – mužů i žen – vyškolených v těchto oborech. Pokud by se mladé ženy zapojily do těchto oborů ve stejném rozsahu jako jejich protějšky z řad mužů, tento problém by se podstatně zmenšil.

Genderová rovnost je nejen morálním imperativem, ale také jedním z klíčových faktorů při vytváření silnějších, udržitelnějších a inkluzivnějších ekonomik. Země EU si plně uvědomují, jakou výzvu znamená současná situace pro naše systémy vzdělávání a odborné přípravy a v konečném důsledku i pro rozvoj a pokrok našich zemí. Uznávají rovněž, že četné iniciativy, jež jsou prováděny, nepřinášejí očekávané výsledky. Jednou z velkých výzev pro naše systémy vzdělávání a odborné přípravy je i nadále motivovat dívky a mladé ženy v oborech STEAM a vzbudit jejich zájem o tyto obory, a to na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy, zejména pak ve vysokoškolském vzdělávání, včetně vyššího odborného vzdělávání a přípravy a univerzitního vzdělávání. Pokud se nám to podaří, budeme o krok blíže skoncování se segregací v zaměstnání. Díky účasti žen budou navíc lépe uspokojeny potřeby trhu práce, a v konečném důsledku se tak podpoří hospodářský a sociální rozvoj v našich zemích.

---

<sup>5</sup> Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti předsednictví vyzývá ministry, aby se v rámci diskuse na toto téma zamysleli nad níže uvedenými otázkami.

**Otázky k diskusi:**

- Co považujete za největší problémy při snižování genderových rozdílů v oborech STEAM?
- Jaké iniciativy by bylo možné zahájit na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU s cílem přilákat talentované ženy do vzdělávání a odborné přípravy v oborech STEAM?

---